

DEȘTEPTAREA

Gazetă pentru popor.

Redactată de un comitet.

Apare la 1 și 15 st. n. ale fiecărei luni.

Prețul foii pe an în țară 3 coroane.
» » » » străinătate 5 franci.

Un număr: 20 bani.

Epistolele nefrancate nu se primesc.
Manuscriptele nu se înapoiază.

Editor și proprietar:

Societatea academică „Junimea”.

Redacția și administrația:

Cernăuț, piața principală No. 3.

Motto: »Deșteaptă-te pământ român! Biruie-ți durerea,
e vremea să ieși din amorie, tu, seminție a
domnitorilor lumii!... Aștepți oare, spre a învia,
ca strămoșii să se scoale din morminte?»

Al. Russo, „Cântarea României”.

Un țăran despre călătoria la Iași.

Căpătăm dela un țăran de pe lângă Suceava, următoarea scrisoare:

»Cinstiților Domni! Vă trimit o scrisoare despre petrecerea noastră a Bucoveninilor la Iași, care scrisoare am ticluit-o singur cum m'a ajuns mintea și capul. Am dat cu socoteala, că ar fi bine să știe și alții ce lucruri minunate am văzut noi prin România în săptămâna luminată și dacă li va plăcea, să-i tragă inima să meargă și ei pe acolo, pentru că cel ce vede lume multă și aude cuvinte înțelepte, se istețește la minte.

Cum zic, e bine să vezi și alte țări pe lume, dar, Doamne mă iartă, mă tem că țăranii noștri s'or învăța cu nărav acuma. Ce credeți D-voastră? Înainte cu doi ani au fost în București, anul trecut la Iași, iar în ist an tot acolo! Se vede că vor fi simțit și ei, cum zice la Sfânta Scriptură,

că acolo e pământul făgăduinții, unde curge lapte și miere. Dumnezeu să li deie numai sănătate Domnilor studenți, că ei știu ce ne trebuie nouă.

Iacă nu mai departe, am fost o mulțime de țărani la Viena înainte de Paști, ni-au arătat și acolo, ce-i drept, o mulțime de lucruri frumoase și folositoare, dar ce folos că nu-i pricepeam pe Nemții ceia ce vorbesc. Încurc și eu, păcatele mele, câte-va boabe nemțești, câte le-a uitat Neamțul, dar degeaba! nu i-am înțeles, că prea pe sus vorbeau.

Dar să nu-mi uit vorba! Cum am trecut granița la Burdujeni, ni-au ieșit mulțime de lume înainte cu muzică și steaguri multe. Era unul între cei ce ne-au întâmpinat, un Domn cu barba mare, înalt și binefăcut, care dădea porunci în dreapta și în stânga și pe care-l ascultau toți cu dragoste. Mă dau eu cu niște țărani pe lângă un student de ai noștri, îl trag la o parte și-l întreb în taină: »Domnișorul, să nu vă fie cu bănat, cine-i boierul cel înalt?« — »Apoi aista-i profesorul Iorga, care ne-a poftit la Iași, și despre care v-am povestit pe drum!« Așaa!! Va să zică, aista-i Iorga!? Ne tot spuneau ei Domnii studenți despre unul Iorga, că ar fi strașnic și minunat Român și că studenții țin la el ca la Dumnezeu.

Apoi, dacă-i așa, zic eu cătră alți gospodari, haideți bre și-om auzi ce zice, căci tocmai începuse să ție și Domnia-Lui un cuvânt. Ne-am apropiat și l-am ascultat. Strașnic om! Și ce vorbă dulce și cu lipici are!

Vorbea curat ca din carte și ce spunea el, venia din inimă și mergea la inimă. Dumnezeu să-i deie sănătate și să trăiască mulți ani, că vrednic om este. Țăranii noștrii, dă, ce știu ei? îi ziceau »Părintele Iorga«, și aveau și drept, pentru că întocmai ca un părinte a îngrijit de noi și ni-a dat sfaturi pe drum și în Iași, cum să ne purtăm și cum să trăim în țara noastră, pe care trebuie s'o iubim, că-i țară românească de zeci și sute de ani.

Când treceam cu trenul spre Iași, la Ruginoasa am poșosit oleacă și ni-a spus Domnul Iorga, că la Ruginoasa e îngropat Cuza Vodă, care a dat pământ țăranilor și a îngrijit de dânșii ca un tată și din pricina asta l-au dat boierii jos de pe scaun, pentru că el nu ținea cu boierii.

La Iași, când am ajuns, nu mai țin minte ce-am văzut, așa era de strașnică îmbulzeala la gară, unde era plin de steaguri și de muzici. Am auzit și aici vorbe înțelepte, iar când am trecut spre Piața Unirii, care-i vatra târgului, a început lumea să arunce flori pe noi din ferești. de pe case și din cerdacuri, și noi țărani călcăm acuma pe flori, că prea am călcat în viața noastră pe spini. Pe Piața Unirii era atâta lume, cum n'am văzut nici la iarmarocul Sânzienilor din Suceava, nici când am fost la manevrele împărătești din Țara Ungurească. Și de-odată au început să cânte muzicile și s-a pornit o horă strașnică, în care s-a prins lume aleasă alături de noi. Domnilor! poate cei ce n'au fost de față nu mă vor crede, dar eu li spun adevărul: Ne-au prins de mâni ofițeri și ghinărari muiți în aur, Domni mari și cuconițe gingașe și frumoase, de ne era rușine să li dăm mâinile noastre noduroase și crăpate de lucru. Dar ei nu s'au rușinat și au jucat mai departe cu noi. La gazde, pe unde am mas, ne-au omenit tare frumos, iar a doua zi Domnul Iorga ni-a arătat Iașul și bisericile cele mai frumoase, și ni mai spuneau unii Domni, că numai la Mosc în țara Rusului alb se află biserici așa de multe.

Dar mai ales îmi aduc aminte cum am fost la chipul lui Ștefan Vodă. Doamne, câte nu iscodește mintea omului! Pe Ștefan Vodă l-au făcut din aramă cu coroană pe cap, călare pe cal și cum stă înțepenit în scări. E cât un munte de mare! Și ne-am strâns acolo multă lume românească din Bucovina la picioarele lui Vodă, întocmai ca puii cei rătăciți de păturniche. Și s-a rădicat Domnul Iorga și ne-a ținut cuvântare ca de foc, de plângea lumea cu lacrimi, iar când a zis că Ștefan Vodă e un sfânt al neamului nostru, ne-am rugat în tăcere cu toții, mai ales țărani, că aveam și noi demult o rugămintă către dînsul . . .

Sâmbătă pe după amiază ne-am luat rămas bun dela Ieșeni și cântau atunci muzicile, fluturau steagurile și ne îmbrățișam cu toții, și de atâta jale plângeau oamenii. Domnilor! Vă spun drept, iacă eu sânt om și bărbat în toată firea, dar în clipa aceea nu m'am putut stăpâni și am plâns și eu, și nu mi-i rușine, s-o spun, pentru că dacă plâng bărbații, ei plâng din altă pricină, nu ca femeile de toată nimica . . .

Bădița Nicuță.

Binele nostru obștească.

(Urmare)

10. Sminteala cea mai mare nu numai a Pătrăuștenilor, ci și a altor creștini de ai noștri.

Creștinilor români, știți voi că *averea voastră cea mai scumpă sânt copiii voștri?* Copiii vă sânt pe lângă sufletul vostru, cei mai frumoși talanți sau cele mai frumoase daruri, ce le primiți voi dela bunul Dumnezeu. Deci creșterea cea bună a copiilor trebuie să vă fie *grija și datoria cea mai mare*. Părinții cari nu-și împlinesc această datorie, își îngroapă talantul copiilor, și pe dânșii îi așteaptă numai de cât osânda rostită de Domnul către îngropătorul talantului: »Și pe sluga cea netrebnică aruncați-o în întunericul cel mai din afară, unde va fi plângere și scârșnirea dinților« (Matei 25, 30). Așa de mare și sfântă este creșterea cea bună a copiilor, în cât singur Isus Hristos zice că »cine va sminti pe unul din acești mici (adecă pe unul dintre copii) cari cred întru Mine, mai bine este lui să se spânzure o piatră de moară de grumazul lui și să se înece întru adâncul mării« (Matei 18, 6).

Cea mai groaznică sminteală, ce părinții o dau copiilor lor, este aceea, că ei nu-i deprind, de mici, să aibă *frica de Dumnezeu și de păcate*, căci se știe prea bine că numai frica aceasta e temelia întregii fericiri omenești. Numai unde frica aceasta stăpânește inimele și sufletele oamenilor, numai acolo poți găsi viață bună și rânduială și oameni cu dreptate sau oameni drepti, și Sfinta Scriptură ni spune că numai »casele dreptilor vor rămâne« (Pild. Sol. 12, 7) și numai »dreptii în veci vor fi vii« (Întel. Sol. 5, 16). Va să zică numai frica de Dumnezeu și de păcate chizeșuiește și fericirea din viața aceasta și din cea vecinică a sufletului.

Părinților creștini români, fie-vă aminte de această mare și mult cumpenitoare vorbă și, dacă cu adevărat vă iubiți copiii, deprindeți-i de mici, să aibă *frica de Dumnezeu și de păcate*, căci numai așa li puteți asigura o avere și o zestre, care întrece toate averile și comorile lumii!

Cu adâncă părere de rău trebuie să mai spunem un lucru, care de altmintrelea îl vedem cu destulă scârbă și mahnire mai în toate zilele, anume că sânt foarte mulți părinți români, cari de fel nu grijesc de trupul copiilor lor cum s'ar cuveni,

ci, de mici, îi lasă numai în voia întâmplării. Astfel de părinți sânt mai răi de cât necredincioșii, căci zice sfântul apostol Paul, că »cine nu poartă grijă de ai săi și mai vârtos de cei ai casei sale, acela s'a lepădat de credință și mai rău este de cât cel necredincios« (I. Timotei 5, 8). Și, ian judecați, oare poartă măcar cât de puțină grijă mama aceea și tatăl acela, cari nu grijesc de curățenia trupească a copiilor lor, acuma de mici, iar când sânt mai mărișori, îi lasă să meargă la școală plini de rapăn din cap până 'n picioare, cu urechile putrezite de lep, pe cap cu totul nepieptănați și adese ori plini de gănganii, în cât ți-i mai mare mila și greața să te uiți la dânsii și toți ceilalți copii școlari rid și își bat joc și fug de ei? Și oare se poate afla vre-o dezvinuire pentru astfel de părinți? Îi poate dezvinui pe ei bunăoară sărăcia? Da oare nu se știe că ei numai un purcel să aibă lângă căsuța lor, și tot îl spală și îl grijesc măcar de câteva ori pe an, ca să fie curat — iar de acela care e sânge din sângele lor și e »zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu« și arej sufletadinsuflarea b Dumnezească și este averea lor cea mai scumpă, adecă de copilul lor ei să nu grijească? Pentru dînsul n'a lăsat bunul Dumnezeu apa curată, care nu se cumpără cu bani? Ori încape vr'o dezvinuire pentru mama aceea, care își lasă copilul să imble săptămâni întregi îmbrăcat în niște schimburi pătate ca în toate gunoaiele, ori scoase ca din fumul și din funinginea hornului, ori așa de rupte, în cât de abia se mai țin pe trupul lui? N'are ea apă să le spele? N'are măcar un ac și puțină ață să le cârpească, dacă nu-i poate face copilului schimburi nouă? Iată, că orice dezvinuire nu numai e zădarnică, ci, din potrivă, pe capul părinților de felul acesta zace »blăstămul păcatului de moarte al lenei sau al trândăviei«, zace nespusa rușine, de care sfânta Scriptură zice, că »leneșul este asemenea baligei din gunoi, tot ce-l ce o va rădica, își va scutura mâna« (Isus Sirah 22, 2). În Sfânta Scriptură mai cetim: »Blăstămul Domnului în casele celor necredincioși« (Pild. Sol. 3, 33) și »cel ce nu poartă grijă de casa sa, va moșteni vânturi« (Pild. Sol. 11, 29).

După ce copii cresc mari, ei se însoară și se mărită sau se căsătoresc. Căsătoria este a șesa din cele 7 sfinte taine și e așezată de Dumnezeu, începând cu Adam și Eva, căci despre dînșii cetim în Cartea facerii 1, 27: »Și au făcut

Dumnezeu pe om, după chipul lui Dumnezeu l-au făcut pe dînsul, bărbat și muiere i-au făcut pe ei. *Și bine i-au cuvîntat pe ei Dumnezeu, zicînd: creșteți și vă înmulțiți și umpleți pămîntul și-l stăpîniți pe el!*» Cu căsătoria *Dumnezeu a voit și voiește*, ca omul să-și păstreze seminția pe pămînt, de oarece zice: »creșteți și vă înmulțiți și umpleți pămîntul«, și a mai *voit și voiește*, ca cei căsătoriți să-și ajute unul altuia a trece mai cu înlesnire prin greutățile vieții acesteia, fiind că zice: »nu este bine să fie omul singur, să-i facem ajutor asemenea lui« (Facerea 2, 18).

Căsătoria, *după voia lui Dumnezeu*, este numai legătura între un bărbat și numai între o muiere, pentru că Dumnezeu a făcut din început numai un bărbat și numai o muiere, *numai o singură păreche de oameni*, pe care a menit-o să trăiască așa, ca și cum n'ar fi două trupuri, ci numai un trup. Iată, de ce zice Isus Hristos: »Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de muierea sa și amândoi vor fi un trup« (Marcu, 10, 7—9).

Căsătoria, *după voia lui Dumnezeu*, se încheie pe viață, adică numai moartea are să-i despartă pe doi soți, pentru că Isus Hristos, după cuvintele »nu mai sînt doi, ci un trup«, pe loc adaoge: »deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă« (Marcu 10, 9). Iată, de ce sfîntul apostol Paul zice: »Iară celor căsătoriți poruncesc nu eu, ci Domnul, muierea de bărbat să nu se despartă. Iar de se va despărți, să rămâie nemăritată sau să se împace cu bărbatul său, și bărbatul pe muiere să nu o lese... Legatu-te-ai cu muiere? nu căuta dezlegare!« (I. Corinteni 7, 10—12 și 27).

După voia lui Dumnezeu legătura dintre un soț și o soție este așa de sfîntă, în cât apostolul Paul o asemănează cu legătura dintre Isus Hristos și biserica Sa, îndemnându-le pe soții: »Muielor, plecați-vă bărbaților voștri ca Domnului, pentru că barbatul este capul muierii, precum și Hristos este capul bisericii... deci precum se supune lui Hristos biserica Sa, așa să se supue și muierele bărbaților săi întru toate« — și pe bărbați îi îndeamnă: »bărbaților. iubiți-vă muierele voastre, precum și Hristos a iubit biserica Sa și s'a dat pe Sine pentru ea« (Efeseni 5, 22—26).

De ce le înșir eu aice acestea toate? Ah! pentru că nu știu de mai este altă comună în Bucovina, unde să se facă de sfînta taină a căsătoriei atîta batjocură, câtă să face în

Pătrăuț pe Suceavă, și astfel să se necinstească mai mult *voia lui Dumnezeu*. E îngrozitor lucru să auzi și să știi că cutare mireasă a jurat mirelui ei credință pe viață înaintea sfântului altar, și peste câteva zile a golit casa bărbatului și l-a părăsit pentru totdeauna, fugind la Suceavă, la Burdujeni ori la Iași, unde am cetit că sânt anume agenți, cari duc astfel de mărfa vie până la Constantinopole. E îngrozitor lucru să știi, cu câtă ușurătate de minte își părăsesc muierile bărbații, cum pe aceste muieri le gogolesc părinții lor, cum se împing treburile numai de cât până la despărțirea prin judecătorie, cum se distramă casele acestor nenorociți și cum se încuibă apoi între ei traiul în fără de lege.

E cel mai ciudat lucru că, în câte locuri am fost ca păstor sufletesc, nici odată nu mi s'a întâmplat să nu pot împăca certele dintre căsătoriți; în Pătrăuț însă mă aflu acum de 12 ani și, din pricina îndărătniciei ne mai pomenite mai ales a părții femești, încă nici odată n'am putut împăca măcar o singură ceartă de felul acesta, ci tuturora numai despărțirea prin judecătorie le-a putut pune stavilă. Și se adevăresc apoi atât de amarnic cuvintele, că »cel ce nu poartă grijă de casa sa, va moșteni vânturi« și »blăstămul Domnului în casele celor necredincioși«. Căci în adevăr blăstămul și vântul pustiirii se răsfată în curând în casele acestor nenorociți, spulberându-le și averea și toată tihna vieții și lăsându-i și pe părinții lor în cea mai mare amărăciune tocmai la bătrânețe, când ei ar avea mai mult lipsă de sprijinul copiilor.

Dar vinovați sânt chiar părinții. Înțeleg eu prea bine că și ei nu pot fi singurii vinovați, fiind că și multora dintre dinșii li lipsește creșterea în *frica de Dumnezeu și de păcate* și deci tot astfel și-au crescut și copiii; înțeleg că lipsa acestei creșteri e pricinuită și de lipsa unui locaș Dumnezesc potrivit pentru comuna noastră; înțeleg că în sufletele nenorociților soți gălceviți și despărțiți prin judecătorie s'a încuibat colțul stricăciunii și cu jocurile cele spurcate și afurisite numai prin crâșme, unde ei și-au petrecut timpul fecioriei în o desfrănată zburdăciune — dar aceste pricini de răutate nu-i pot desvinui pe părinți cu totul, mai ales fiind știut că în comuna noastră sânt încă și copii de aceia, cari, spre rușinea rușinelor, își batjocuresc părinții chiar la bătrânețe, palmuindu-i, dupăcindu-i, ghiotindu-i, bătându-i, izbindu-i sau oropsindu-i

în alte chipuri. În ziua de azi așa ceva nu cred că se poate întâmpla nici în casele sălbatecilor, în cari părinții știu să-și cârmuiască copiii, de mici, cum se cuvine. De ce dar să se întâmple acestea uriciuni diavolești chiar în casele creștinilor noștri, în cari mai toți căsașii știu porunca Dumnezeiească : »Onorează pe tatăl tău și pe mama ta, ca bine să-ți fie și mulți ani să trăești pe pământ« !? În sfânta Scriptură cetim că numai »ochiul cel ce batjocurește pe tată și nu onorează bătrânețele maicei, să-l scobească pre el corbii din văi și să-l mănânce puii vulturilor« (Pild. Sol. 30, 17).

Și la noi creștinii să cuteze copiii a rădica asupra părinților pumnul sau chiar jordia ori parul? Da, dacă i-ai lăsat să crească ca o cucută ori ca un scai, cine ți-i de vină că moștenești după dânșii numai blăstăm și vânturi, cum zice Sfânta Scriptură !?

Pătrăuțenilor, de ce s'au sbuciumat și se sbuciumă cârmacii voștri să vă clădească numai de cât o biserică nouă și casa cea frumoasă a societății de cetire »Viitorul« ? Pentru că le-au fost milă mai ales de copiii voștri și au voit, ca mai ales ei să aibă prilej a se deprinde la frica de Dumnezeu și de păcate. De acum înainte petrecerile cu joc ale tineretului vostru se vor face numai în salonul cel larg al »Viitorului« și vor fi așa regulate, încât flăcâii și fetele vor trebui să se poarte cu cea mai mare bunăcuviință, cinste și vrednicie. În tineretul vostru trebuie de înrădăcinat numaidecât purtarea frumoasă, »purtarea cu dreptate înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor«.

Căsătorindu-se copiii cu astfel de purtare, de ar fi ei și cei mai săraci, cu bună samă își vor face frumoase averi. Căsătorindu-se însă copii cu purtări destrăbălate, de ar avea ei comorile lumii, toate se vor duce ca pleava în vânt, căci nu în avuțiile înșelătoare stă puterea omului, ci toată puterea și toate avuțiile sânt ascunse numai în sufletul lui temător de Dumnezeu și de păcate.

Dacă veți avea copii cu astfel de suflete, atunci și numai atunci vor peri dintre voi scârboasele despărțiri de căsătorii și toate celelalte rugini ce vă rod încă măduva vieții. *Acesta e lucrul cel mai mare și mai sfânt, la care trebuie să muncească neadormit biserica, școala, societatea voastră de cetire și cârma comunală.*

Aice, părinților, puneți și voi umărul cu toată puterea, căci nu uitați, ce vă spun încă odată: Cel mai frumos capital, cea mai scumpă avere a voastră și înaintea Împăratului ceresc și înaintea celui pământesc sânt copiii voștri!!

C. Morariu.

(Va urma).

Cumpărați-Vă condici!

S'a întâmplat și se întâmplă încă și astăzi, și nu numai într'un sat, ci în zeci de sate, că vine, Dumnezeu știe de pe unde, câte un jidan zdrențuros și rupt și flămând, de ți-i mai mare mila să te uiți la el. La început îmblă smerit și cu capul plecat și se hrănește mai din milă, mai din câștig, după cum poate și el. Își deschide o dugheană de mărunțușuri cu marfă rea și sărăcăcioasă ca vai de capul ei. Marfa fiindu-i cam rea, mușterei-s cam puțini. Pentru aceea el însă dă pe așteptare, să-i plătești când vei putea, și în loc să-i dai parale, poți să-i aduci la toamnă vre un sac de păpușoi ori fasole. Ți se întâmplă să aibi cândva ceva de-a grițarilor, și mergi să-i plătești o parte din dătorii, atunci îți spune prietinos, dacă te știe că ai ceva avere: »Lasă, bade Ioane, amu îți vor fi trebuind și D-Tale parale, lasă, că mi le dai D-Ta toate de-odată mai târziu«. Sau de-ți vine cumva în cap, ca dela o vreme să-l întrebi, cam cât îi ești dator pentru nimicurile, ce le-ai luat o bucată de vreme din dugheana lui, îți răspunde zâmbind și uitându-se galeș la tine: »Da, las', bade Ioane, că doar' nu-i cine știe ce avere, ia! o nimică întreagă, pentru care nu ne vom sfădi noi!« Azi așa, mâne așa, până ce trec vre-o câți-va ani la mijloc; și atunci numai ce te trezești într'o bună demineată cu Jidanul lângă tine făcând-se a-ți aduce aminte, că ai și tu o mică socoteală cu el. Când îl întrebi câtu-i, îți pui mâinile în cap de suma, ce-ți spune. Și de obicei te potrivește, când ți-i mai greu de-a grițarului. Văzându-te că nu ai de unde da, te mângăie numai decăt: »Lasă, nu face nimică. bade Ioane, te știu eu doară de gospodar bun și de treabă, ia, mi-i da acuma un sinet (vechsel) pân' la toamnă pe suma, ce-mi datorești și pe atâta camătă, și ne vom împăca noi«. Scurt și rătezat, cu vremea ajunge treaba așa de departe, că fără vre-o păreche de juncani sau fără vre-o 10—20 de prăjini de loc creștinul nostru nu se poate cotorosi de iufia perciunată, care peste 10—20 de ani, înșelând și hoțind pe bieții creștini ajunge fruntaș în sat și deputat în comitetul sătesc. Și să nu credeți, oameni buni, că Vă istorisesc cai verzi pe păreți; ci întâmplări de aceste

le aflați tot într' al treilea sat, dacă nu în fiecare! De aceea feriți-Vă de luat pe dătorii de pe la Jidani, căci mare nenorocire vă paște. Iar dacă nu aveți încotro, ascultați de un sfat bun și ușor de împlinit, ce vi-l dăm. Slava Domnului, tot mai mulți din oamenii noștri încep a știe carte, iar dacă nu știu bătrînii, atuncia știu copiii din casă. Cumpărați-Vă numai decât câte-o condică (un notiț sau un caiet), în care să Vă însemnați fiecare grițar, care-l dătoriți cuiva, ca să puteți avea astfel o controlă asupra datoriilor voastre și ca să-l puteți urmări și pe jidan, ori de-și însămnă și el în condica lui după dreptate și după cum se cuvine.

Numai astfel îl puteți prinde cu ocaua mică și Vă puteți feri de orice înșălătură. Sfatul, ce vi-l dăm, se poate face fără greutate și fără multă cheltuială, în schimb însă vă poate scăpa de multe pagube, așa că ar fi păcat, să nu ni-l bage în samă fiecare gospodar cu tragere de inimă pentru casa sa.

V. Gr.

Jidanii și Talmudul.*)

Greu de luptat avem noi toți Români, iar mai ales noi Români din Bucovina cu litfa jidovească. Știut lucru este că cunoscând dușmanul cu care ai de luptat, mai ușor îl poți doborî, știind unde-i el mai slab și de unde să-l apuci mai cu nădejde. De aceea m'am gândit că ar fi bine să știți și D-Voastră, mai ales țărani, ce inimă au jidanii asupra noastră și ce mijloace folosesc ei în lupta lor contra creștinilor.

Precum noi creștinii avem cartea noastră sfântă, adică biblia, din care cunoaștem voia și cuvântul lui D-zeu, așa au jidovii o carte căreia îi zic ei »*Talmud*« sau »*Tora*« și în care se află scrise poruncile Dumnezeului lor. Ți-i cam oarecum să le pui alături aceste două cărți, așa de departe una de alta după cuprinsul și învățăturile lor ca cerul de iad, și o fac numai ca să mă înțelegeți mai bine. Talmudul (însemnează: învățătură) este cartea după care toți jidovii trebuie să-și întocmească traiul. Pecând învățătura creștinească e învățătura dragostei aproapelui și a dreptății, învățătura jidovilor — după *Talmudul* lor — este învățătura urii și a nelegiuirii. Pui de jidan cum ajung 4 ani sânt dați pe mâna unui »*belfer*« de ai lor, care îi învață după »*Talmud*« că numai jidanii sânt oameni, că celelalte neamuri, iar mai ales

*) Scriu aceste lucruri după măiastra lucrare a învățatului A. C. Cuza, profesor la universitatea din Iași. Această lucrare a fost tipărită în cea mai de frunte gazetă românească din România, în »*Neamul Românesc*«.

creștinii sânt vite; mai departe că dătoria fiecărui jidan este să-i strice creștinului unde poate și cum poate, ba să-l și omoare. Că după cum stă scris în »*Talmudul*« lor, creștinu-i ca și un șerpe veninos, pe care dacă-l ucizi nu păcătuești, ci tocmai faci o faptă bună. Jidanul e din fire obraznic, lacom și fricos și de aceea foarte viclean. Această obrăznicie, lăcomie și frică o au ei pe de o parte moștenită dela părinții lor, pe de altă parte o învață din cartea cea sfântă a lor, — din *Talmud* — în care li se poruncește că mai ales față de creștini să fie fără cruțare. Și nu numai trupul ți-l otrăvește jidanul cu mâncări și băuturi veninoase, ci mai ales sufletul, că doar știut lucru este, că dela perciunați n'a mai auzit nici un Român vre-un sfat cu care să se pricopsească. De câte ori a lucrat vre-un creștin de-ai noștri după cap jidovesc, totdeauna a încăput în belea.

Și chiar dacă vre-un jidov ar vroi să fie mai omenos față de creștin, pe loc e tras în judecată și adus înaintea așa numitului »*Kahal*«, care-i un fel de judecătorie a jidovilor unde rabinul îi judecă și-i afurisește pe cei neascultători. Numai cunoașterea *Talmudului* — zice învățatul Român, profesorul A. C. Cuza din Iași — ne poate face să înțelegem cât de primejdios este jidovul pentru toată omenimea și în deosebi pentru noi Românii, cari sântem copleșiți de jidani.

La noi se zice despre unul care joacă după cum îi cântă jidanii, că au încălecat jidovii pe el. Și să știți, că cine se apucă tovarăș cu jidanii la cele gheșeffuri, acela nu se mai poate cotorosi de ei, căci iată cum sânt întocmirile jidovești, Să zicem de pildă că un primar sau un alt slujbaș împărătesc să lasă mituit de jidani și le face în schimb pentru parale vre-un hatâr. Chiar a doua zi după mituire se adună sfatul lor judecătoresc, așa numitul »*Kahal*« despre care am mai amintit, și fiind de față acela care a dat mita se face o hârtie că în cutare zi a fost cutare mituit pentru cutare hatâr ce l-a făcut jidanilor, pe urmă iscălesc toți cei de față hârtia aceea. Nenorocitul care a încăput odată în mânilor lor, chiar dacă ar vroi să se desfacă de ei nu poate, căci jidovii îl amenință că-l dau în judecată pentru că a primit mită, și cum omul se teme să nu-și piardă slujba, se face pe încetul de-a binele sluga jidanilor, încărcându-și pe zi ce merge tot mai greu sufletul cu păcatele cele mai negre. Toate întocmirile aceste sânt făcute după poruncile scrise în *Talmud*.

Talmudul acesta a fost tălmăcit și pe românește și după tălmăcirea aceasta vă aduc aici câteva din învățăturile lui, ca să vedeți și să înțelegeți bine cine sânt jidanii!

Iacă ce îi învață *Talmudul* pre jidani:

1. »Dacă doi jidani înșală pe un creștin, fie cu măsură strâmbă sau cu socoteli minciunoase, atunci ei trebuie să împărțească ceea ce au câștigat prin înșălăciune între oaltă.«

2. »Este oprit jidanului să înșele pe **aproapele său, adevărat pe alt jidan**. Ceea ce a câștigat un jidov dela altul prin înșălăciune trebuie să i se dea celui înșelat înapoi. Dacă însă a înșelat jidovul pe un creștin, atunci câștigul înșălăciunii e al

(Când țărani-s prosti și jidanul cuminte crișma-i ca o curte, biserica fără cruce iar casele sătenilor samănă cu niște bordeie).

jidovului înșălător»; că doar zice *Talmudul*: „**Averea creștinilor e ca și o avere fără stăpân și creștinul e mai rău de cât cânele**“.

3. »Dacă un jidan a luat dela alt jidan o casă cu chirie, se poate ca un al treilea jidan

să deie mai multă chirie și să închirieze el casa — pentru că tot jidanul cu casa câștigă. »Dacă însă casa e a unui creștin, atunci alt jidan n'are voie să deie chirie mai mare creștinului, pentru ca să nu câștige creștinul bani mai mulți. Iar neascultând jidovul de această poroncă, se va pedepsi cu bajocură și afurisenie de cătră rabin«.

4. »Un lucru aflat de un jidan numai atunci trebuie dat înapoi, dacă cel cu paguba este și el jidov. Dacă însă păgubașul e creștin atunci lucrul găsit e al jidanului.«

5. »Nelegiuit se numește jidanul care împrumută unui creștin bani cu camătă mai mică decât cu camăta, pe care o plătitese creștinul până atunci altui jidan«.

6. „Jidanul este dator să ardă și să strice bisericile creștine și tot ce este făcut pentru biserici, și să arunce cenușa lor în vânt sau în apă. El trebuie să caute să piardă bisericile creștine și să li deie lor nume de bajocură“.

7. »Este oprit unui jidov a învăța pe un creștin un meșteșug cu care să se poată hrăni mai târziu.«

8. »Dacă i se întâmplă unui jidov că trebuie să jure, și dacă nu-i primejdie să i se poată dovedi că a jurat strîmb, el poate jura într'un fel cu vorba și în alt fel cu inima; după legea *Talmudului* el nu păcătuește, pentru că a fost silit să jure așa.«

9. „Pe aceia cari nu cred în *Talmud* — adică pe creștini — este poruncă să-i uci zi.

Dacă se poate să-i uci zi pe față, să o faci, iar dacă nu, să faci toate chipurile până îl vei omori!«

Căci a zis unul din marii lor

cărturari, anume Rabi Șimon și este scris și în *Talmud*: „**Tob șebe goim harogh**“, adică: **pe cel mai bun dintre creștini uci-de-l!** Și mai departe: »Pe un creștin cu care trăește jidanul în pace, nu trebuie să-l omoare; dar este oprit a-l scăpa dela moarte. Dacă un creștin ar fi căzut, de pildă, în apă, nu trebuie să-l scoți, chiar dacă ar plăti.

10. »Dacă un nejidan învață *Talmudul*, ori dacă un jidan îi ajută unui creștin la învățarea *Talmudului*, atunci ei trebuie pedepsiți cu moartea! Pentru că a li arăta creștinilor cele scrise în cartea credinței noastre (a jidanilor), e tot atât cât a omori pre toți jidanii: „**Că, dacă ar ști creștinii învățăturile noastre împotriva lor ne-ar uci de pre toți**“.

(Dar când ascultă de sfatul preoților și învățătorilor, crișma-i dărimată iar biserica și casele gospodarilor sânt minunate).

De aceea ori de câte ori s'au aflat oameni luminați, cari cunoscând limba jidovească au tălmăcit *Talmudul* în graiul părinților lor, ca să se ferească cei de un neam cu ei de litfa jidovească, au cercat jidanii în fel și chip să li astupe gura; sau cu bani sau cu amenințări că îi vor omori sau cu alte mijloace jidovești. Și nu numai atât, ei i-au dat pe acești bărbați învățați în judecată, că adecă tălmăcitorii *Talmudului* ar fi făcut bajocură de legea lor. Dar nu le-a folosit nimic, căci judecătorii au aflat că tălmăcitorii *Talmudului* n'au făcut alta nimic, decât au tălmăcit în graiul lor ceea ce este scris în *Talmud* în graiul jidovesc. Așa a fost tălmăcit *Talmudul* și în limba românească și din el aveți aice câteva învățături de ale jidanilor, ca să vedeți ce prieteni ni sânt noauă aceia, pe cari Românii îi oploșesc prin satele lor, pe cari D-Voastră îi hrăniți cu paralele D-Voastre câștigate cu amar. De bună seamă că noauă Românilor creștini poate nici nu ne vine a crede, că s'ar putea să fie scrisă atâta răutate, atâta ură pătimasă și nelegiuire în *Talmudul* acela, căruia un neam întreg de oameni — adecă jidovii — îi zic că e cartea cea mai sfântă. Dar vedeți că toate câte s-au scris aici până acu sânt luate întocmai din *Talmud*.

Oare puteau-ar să se prindă învățături de felul acelor din *Talmud* de sufletul unui Român? De bună seamă că nu! Pentru că mai întâi credința noastră creștinească ne oprește să dușmănim în așa chip pe alți oameni (fie ei chiar de altă lege), apoi și firea Românului e mai domoală, Românii sânt mai buni de inimă. Pecând jidanul nu numai că-i din fire răutăcios, dar încă îi crescut de mic copil cu învățăturile *Talmudului*.

Oameni buni! Dacă știu eu bunăoară că un câne care trece pe o lature a drumului este turbat, atunci eu mă feresc din calea lui; dacă însă vine el spre mine înadins ca să mă muște. îl toc cu ciomagul. Vedeți doar că jidanii după poruncile lor din *Talmud*, sânt pentru noi tot așa de buni ca și câinii turbați, de aceea feriți-vă oameni buni de ei ca de-o haită de câni, ca de-o groază a omenimii. **Aurel Morariu.**

(Va urma).

La tribunal O femeie dela țară se plângea că bărbatul ei o bate.

— Și cu ce „motiv“ te lovește? întrebă prezidentul deprins să vorbească cu advocații.

— Nu mă lovește cu „motiv“; are un băț gros și cu el dă.

Legea din bătrâni^{*)}.

Cuvântul nostru »legea din bătrâni« cuprinde toată mulțimea aceea de lucruri cari deosebesc pe un popor de altul și-l fac să fie așa cum este și nu altfel. Cuvântul e frumos, căci într'adevăr *lege* sfântă este tot ceea ce ajută la unitatea și trăinicia unui neam. Alte popoare au alte cuvinte pentru acest lucru, numai noi Români ne-am obicinuit să-i zicem *lege*. Cel dintâi lucru pe care îl cuprinde legea din bătrâni este religia neamului. Români sânt de religia creștină ortodoxă, și din partea asta ar fi de-o lege cu Rușii, cu Grecii, cu Sârbii și cu Bulgarii. Dar nu sânt. Putem zice că avem o religie cu ei, dar nu sântem de-o lege. Religia

»Tatăl nostru« de E. Maximovici.

creștină e dată de însuși Dumnezeu, dar numai în temeliile ei; de aici încolo și-au făcut-o oamenii, după felul lor de-a fi, după trebuințele feluritelor locuri, după obiceiurile pământului. Fiecare neam are alte tradiții (obiceiuri) religioase, alte porniri sufletești, și toate astea influențează religia. Și așa deși religia cu al său cult este una în temeliile ei la toate popoarele creștine, ea e totuși foarte deosebită la creștinii din Apus și la cei din Răsărit, și apoi e deosebită chiar și la aceștia după locuri și neamuri. Biserica românească n'a fost nici odată și nu este biserică rusească ori grecească, ci curat *biserica legii românești* și să dea Dumnezeu așa să rămâie cât o fi pământul. Roage-l fiecare neam pe Dumnezeu în limba pe care-o are. noi îl rugăm în limba românească pentru că ne-a ascultat și ne ascultă.

*) Din »Albina 1900«.

În legea din bătrâni e cuprinsă apoi *firea și obiceiurile* unui popor. Firea popoarelor e felurită după vița lor, după sânge: aici se potrivește vorba că toate merg după neam. Așa din fire, e: Spaniolul sumeț (fudul), Italianul iute și aprins, Francezul vesel și ușuratec, Germanul posac și serios, Englezul închis și lacom, Rusul fățarnic și rîvnitor la ale altora. Iar noi, în felul acesta, sântem de-o lege cu Francezii, cu Italianii și Spaniolii, căci sântem de-o viță și de-un sânge, de aceea îi numim frați ai noștri. Și ne și potrivim, într'adevăr, în nespus de multe lucruri cu acești frați ai noștri, cu toate că sântem depărtați unii de alții, în lucruri în cari ne deosebim de popoarele vecine cu totul tot.

Iar obiceiurile ori le moștenesc neamurile dela părinți, ori le învață. Felul cum te îmbraci, cum și ce mânânci, ce cântece ai, ce jocuri, ce datini, ce obiceiuri ai la nunți, la înmormântări și la praznice, cum și la ce te taie capul să faci: toate aceste sânt obiceiuri. Și ele merg după neam, și de aceea pe ale noastre le găsim cu sutele și cu miile la popoarele de-un neam cu noi, la Italiani și la Spanioli și la Franceji, căci le-am învățat dela aceeași părinți. Obiceiurile acestea însă se schimbă după locuri și vremuri. Peste noi au trecut alte vremuri, și toate grele — ba năvăliri de barbari, ba stăpânire turcească — iar peste frații noștri altele, de aceea multe obiceiuri nu le avem la fel. Felul pământului țării și vremurile pot să schimbe până și firea unui popor. Englezii au fost un neam leneș și bețiv, dar având o țară săracă, muntoasă și-au schimbat firea, ca să nu piară de foame, și au alergat la industrie, iar astăzi e neam muncitor și econom (chivernisitor). Erau plugari de felul lor, dar neavând ce ara, și-au schimbat obiceiurile după felul țării: aveau marea de toate părțile și s'au apucat de negoț pe apă, așa că astăzi stăpânesc mările pământului. Altfel e cu Italianii, și ei sânt înconjurați de toate părțile de mare și ar putea să poarte negoț pe apă, dar nu i-a tăiat capul nici odată să-l poarte. De-o parte n'au fire de negustor — cum n'o avem nici noi și nici unii dintre frații noștri — de alta nu i-a silit nevoia, căci au mult pământ roditor și au rămas plugari. Și iarăși: năravul din fire n'are lecuire. Prin câte țări și printre câte neamuri și de cât amar de vreme trăiesc Ovreeii și se țin așa cum sânt și nu-și schimbă nici firea, nici obiceiul. Ovreeilor nu li se poate spune proverbul că lupul își schimbă părul dar năravul nu. Ovreeii nu și-au schimbat nici părul nici năravul de când îi știe lumea, și lupi au fost, lupi au rămas.

Dar »legea din bătrâni« cuprinde în sine un lucru cu mult mai mare decât toate acestea: *limba*. Ea mai ales deosebește pe un popor de altul. Nu pot fi mai multe popoare cu aceeași limbă, căci aceeași limbă însemnează acelaș popor; și nici acelaș popor nu poate vorbi mai multe limbi, căci ar înceta de a fi unul singur. În Elveția, într'un singur stat,

poporul vorbește, ce e dreptul, trei limbi: nemțește, franțuzește și italienește dar e un singur popor ca stat, ca organizație, dar nu un popor ca neam. Italienii rămân tot cu obiceiurile, cu firea și cu religia lor, ca și Germanii și Francezii cu ale lor, și tot la matcă trag ei fiecare.

Limba e cea mai puternică legătură a unui neam. Ea e sufletul neamului, e firea și ființa lui. Aceleași vorbe nasc în noi aceleași gânduri. Iar toți câți au aceleași gânduri — ori și cum se numesc ele: aspirațiuni naționale, idealuri, năzuințe — merg pe aceeași cărare, biruiesc aceleași piedici, și au aceiași dușmani: ei fac un neam, unul și nedespărțit. Religia poate să fie felurită la acelaș neam: Germanii și Francezii sânt și catolici și protestanți (luterani) și sânt neamuri puternice; Ungurii sânt neam vrednic de mirare, când te uiți numai la puterea neamului lor, și sânt și ei catolici și calvini și mai știu eu cum. Noi Românii ne ținem de două biserici, cei mulți de-a Răsăritului, cei puțini de-a Apusului, dar limba ni-e una, năzuințele, și obiceiurile aceleași și sântem un neam. Limba e, la urma urmelor, legea din bătrini a unui neam, căci prin ea trăiește neamul. Religia și limba se sprijinesc una pe alta: religia trăiește prin limbă — căci vai de neamul care e silit să se închine într'o limbă pe care n'o pricepe — iar limba trăiește prin religie, căci dacă ar și începe limba unui neam să piară, câtă vreme va trăi în biserică și în cărțile ei, ea nu poate să se stângă. Asta o știm noi, Românii mai bine.

De-o fire și de-o ființă *).

Scrisesem eu într'un număr al »Albinei« un articol despre „*Legea strămoșească*“ și arătam într'insul ce e neamul românesc. Am avut prilejul să vorbesc de atunci pe la țară cu oameni cari au cetit acel articol și am băgat de seamă că unii tot nelămuriți au rămas, iar alții l-au înțeles pe dos.

Nu le întră în cap unora, că noi am fi de-un neam cu Italienii și cu Francezii, pentru că — zic ei — »noi sântem ortodocși iar aceștia papistași«, deci au altă lege. Altoră, dimpotrivă, nu le iese din cap gândul că noi n'am fi de-un neam cu Rușii și cu Bulgarii și cu Grecii, pentru că tot după zisa lor »ei au la fel sfinții din calendar, ca și noi, și au aceleași sărbători«, deci sânt de-o lege cu noi.

Precum se vede, și unii și alții dintr'ai noștri sânt cu ochii închiși: unii își închid ochii de groază că au să vadă pe Italieni și pe Francezi înaintea lor, alții îi țin strâns închiși de groază că dacă i-ar deschide n'ar mai vedea înaintea lor nici pe Ruși și pe Bulgari, nici pe Sârbi și pe Greci.

*) Din »Albina 1900«.

Să lăsăm noi pe papistași de-ocamdată în apele lor, să lăsăm și sfinții din calendar la o parte — și să facem cruce mare ca să ne ferească Dumnezeu și de papistași și de sfinții rusești ai calendarului, pentru că noi nici cu unii nici cu alții n'avem de împărțit nimic. Dacă ni-o ajuta Dumnezeu, iar D-voastră veți ceti bine ce scriu, o să ne facem cu toții o apă și vom ști lucrurile la un fel cu toții.

Rusul e Rus și nu e Român, Sârbul e Sârb, Italianul e Italian, și așa mai în colo. Român pe lume e numai Românul. Toți acei ce își zic singuri loru-și că sânt Români, și nu le este rușine s'o spuie nici când sânt putrezi de bogăți; toți câți au învățat dela mamele lor, românește și tot românește își învață pe copiii lor să vorbească, dar mai ales toți aceia cari sufăr la fel și vreau să sufere la fel toate amarurile ce cad peste țară și peste neamul lor românesc și au aceiași dușmani și aceiași prieteni, toți într'un gând: aceștia sânt Români și alcătuiesc neamul românesc. Cine se zice Român, numai până ce-i sărac, ca să se poată înfige între noi, cu gândul că după ce se va îmbogăți să se lepede de noi ca de Satana și să ajute pe dușmanii noștri, de acela să ne lepădăm și noi tot ca de Satana. Nu e Român, de-ar fi de-o mie de ori născut și crescut între noi. Nu e Român omul care nu vrea să-și crească copiii românește și-și bate joc de limba noastră; nu e Român cine își bate pieptul și se îmbulzește tot în frunte ca să ia parte la cinstea ce i se face oare-cumva neamului, dar care dă dosul când e vorba să fie părtaș la suferințele noastre și când e să îndure amarul ce vine câteodată peste noi, și zice ca Țiganul: la plăcinte am fost, acū la lucru mai fie și altul. Nu e Român cine nu e gata totdeauna să-și verse sângele și să moară pe câmpul de luptă, apărând nu ce este al său, ci aceea ce este și a lui, adecă a neamului întreg.

Noi Români mergem în resboiu și murim, nu pentru alții, ci numai pentru noi și pentru neamul nostru, și puțin ne pasă de sfinții calendarului rusesc ori de papistașii apusului. Noi sântem singuri pe lume, un neam, ca un singur om. Noi, întâi de toate, naționalitatea noastră, Românismul și apoi sfinții calendarului!

Noi nu ne apărăm în război, cu sângele nostru, numai pământul și griul sămănat în el, și nu ne apărăm de dușmani numai casa ce-o avem și nevasta și copiii. Asta e lucru puțin, și de multe ori și străini de neamul nostru se duc la luptă alături cu noi, dacă trăiesc în țară și au să-și apere pământul și casa. Noi, Români, apărăm însă lucruri sfinte, curat ale noastre și ale nimănu pe lume ale altuia: limba noastră, drepturile noastre, pământul care ascunde oasele părinților noștri, naționalitatea românească și libertatea. Ne luptăm pentru ale noastre, iar ale noastre nu sânt nici ale Rusului, nici ale Bulgarului, nici ale nimănu altul, pentru că Rusak

și Bulgarul și cine vrei, au pe ale lor și pentru ale lor se luptă. Să nu vă ispitească gândul să credeți, că Rusul bunăoară pornește războaie cu Turcul de dragul Românilor, că i s-ar fi topind sufletul de mila noastră. Ar chieftui el sumedenie de bani cu războiul, și ar omori el atâția soldați și și-ar face grijă și amaruri, numai așa de milă multă? Par' că el nu știe vorba: Milă mi-e de alții, dar de mine mi se rupe inima. Rusul pentru ale sale se bate, iar ale noastre niciodată n'au fost și nu vor fi ale Rusului, ori ale altora.

Noi Români sântem un neam cu toții: Munteni, Moldoveni, Ardeleni și ori cum ne mai chiamă. Toți sântem de-o fire și de-o ființă, precum Tatăl Fiul și Duhul Sfânt sânt trei fețe și cu toate acestea sânt un singur Dumnezeu de-o ființă și de-o fire.

În »ființă« ne apropiem ca frați de o seamă de neamuri, și tot așa ne apropiem cu »firea« de altă seamă de neamuri. Dar pe deplin nici în »ființă« nici în »fire« nu este alt neam asemenea nouă. Tot așa, vezi-bine, alte neamuri au firea și ființa lor, deosebită de a noastră.

Aș vrea să vă dați bine seama ce vrea să zică ființă și fire, ca să vedeți din cele ce voi spune, ce este neamul românesc și prin ce se deosebește de alte neamuri. Iată două pilde. Lupul e de-un neam cu cânele, după viță deci sânt acelaș animal. Sânt de-o ființă. Dar nu sânt de-o fire, căci unul e blând, altul sălbatec. Sau: focul te frige, tot așa te frige apa ferbinte. Astfel apa ferbinte și focul au aceeași însușire, te frig, deci ele sânt de-o fire. Dar nu sânt de-o ființă, căci apa ori cât de ferbinte ar fi, tot stânge focul, adică pe cel de-o fire cu ea.

Cânele și lupul deși de-o ființă, se îndușmănesc, fiindcă nu sânt de-o fire. Apa și focul dimpotrivă, deși sânt de o fire, se îndușmănesc fiindcă nu sânt de-o ființă. Și așa e dușmănie mereu în natură între ființă și fire. Numai ce este de aceeași fire și ființă e »unul și nedespărțit«.

Iat' acum: de ce am fi noi cu Rușii un neam »fiindcă avem aceeași lege ortodoxă« sau să zicem, aceeași fire? Ființa nu ne este una; nu sântem de-un sânge, după părinți, și nu vorbim aceeași limbă. Pilda mea: Români sânt foc, Rușii sânt apă. Ce avem la fel? Legea bisericii, sau ca să ne întoarcem la pildă, avem aceeași fire, căci suntem ferbinți la fel. Și ne înșală pe noi așa de mult lucrul acesta, încât să credem că apa ferbinte a Rusului e una cu focul Românului? Lege, ne-lege, ortodox ori ne-ortodox, ferbinte ori rece: să nu uitați că apa stânge focul! Și a căutat și caută să-l stângă!

Nici un popor nu răsare de-a gata din pământ, ci se naște cu încetul dintr'alt popor care piere, ori din două popoare ce s'amestecă. Grecii

de astăzi sânt urmașii vechiului popor al Elenilor, care atâta s'a prefăcut în cursul vremii, încât s'a stâns, dând viață unui popor nou. Italienii tot-așa sânt de-adreptul urmașii vechiului popor al Romanilor, care a pățit tot ca Elenii. Noi Românii sântem popor născut din amestecarea poporului Romanilor cu al Dacilor.

Sângele unui popor, adevărat spîta neamului său, este adevărată ființa sa. Socot că nu e de prisos să vă spun cum se înrudesc între ele popoarele de pe lângă noi. După părinți, popoarele cele mai luminate ale Europei sânt de trei neamuri. Un neam latin, ieșit din încrucișarea poporului Roman cu alte felurite popoare, și anume: din amestecul cu Galii au ieșit Francezii; din amestecul cu Iberii au ieșit Spaniolii și Portugezii din amestecul cu Dacii au ieșit Românii, iar Italienii, cum am spus sânt urmași de-adreptul, măcar ieșiți și ei din amestecătură mai puțină de Romani cu alte popoare. Toate aceste cinci popoare se zic popoare latine sau romanice, căci au acelaș tată, pe Roman, deși au mame felurite. Sânt popoare frați; vorbesc cinci limbi, cari în ființa lor nu numai seamănă, dar sânt una — aceeași limbă latină a tatălui, prefăcută mai mult ori mai puțin în cinci feluri. Aceste popoare au aceeași moșie părintească, trăiesc legate unele de altele în sudul (ameazul) Europei. Sânt cinci popoare de aceeași ființă, și un singur neam și întru cât cinci frați au aceeași fire moștenită dela părinți, ele au mai mult ori mai puțin aceeași fire.

Grecii ne sânt înrudiți, după moși, nu după părinți, deci nu sânt neam latin.

Alt neam mare e al popoarelor germanice: Germani, Engleji, Olandeji, Svedieni și Norvegieni. Acestea sânt dintr'acelaș popor ieșite, al vechilor Goți. Vorbesc și aceștia tot atâtea limbi câte popoare frați sânt, dar toate sânt una în ființa lor, o limbă germanică, felurită de limba popoarelor romanice ca pământul de cer. Aceste neamuri trăiesc de asemenea legate și au moșia părintească a lor în nordul (miezul-noptii) Europa.

Al treilea neam mare este al Slavilor: Ruși, Sârbi, Boemi, Poloni, Croați etc. Și aceștia au aceeași limbă slavă, felurită mai mult ori mai puțin după popoare. Toți sânt frați dintr'aceiași părinți, trăiesc legați unii de alții pe moșia părintească a lor în răsăritul Europei.

Mai sânt și alte neamuri, afară de acestea trei în Europa. Al Ovreilor, venit de prin lume, neam vagabond fără țară și țără limba, mai rău și decât al Țiganilor, căci aceștia măcar că și ei sânt neam vagabond și fără țară, dar au o limbă a lor țigănească, pe când Ovreii vorbesc ba nemțește stricat, ba spaniolește, ba alte limbi a țării pe unde trăiesc.

Alt neam venit de prin lume, cu limba lor însă, e al Armenilor. Neamuri așezate statornic în țara lor sânt Ungurii. Turcii și Bulgarii, iar

aceștia și-au păstrat limba lor părintească; Bulgarii și-au lepădat-o și au luat una străină, slavonă, așa că ei după sângele lor sânt de-un neam cu Ungurii și cu Turcii, după limbă însă par a fi de-un neam cu Rușii și cu Sârbii. Numai Bulgarii și Ovreeii se învoiesc, dintre câte neamuri sânt pe lângă noi, să vorbească într'o limbă care n'a fost a părinților lor.

După sângele nostru și după limba noastră, deci după ființă, noi Românii nu sântem de-o »lege« cu Rușii, după cum nu sântem cu Ovreeii și cu Turcii.

Dar poate sântem de-o fire! Să vedem.

Înșuirile și obiceiurile unui popor sânt firea sa. Un popor, bună oară, e deștept din fire, altul mai greu de cap; unul e lăudăros și trufaș, altul mai așezat și mai smerit. Toate popoarele din lume au o însușire națională a lor, bine-înțeles una pe care o au și celelalte popoare, dar nu întru așa de mare măsură. Lăudăroșia și trufia Ungurului, fudulia pe nimic a Țiganului, lăcomia Ovreeului de a se îmbogăți prin paguba altuia, prostia Sărbului, fățărnicia și smerenia minciunoasă a Rusului, toate acestea sânt însușiri naționale. Fiecare popor batjocorește pe celelalte tocmai scoțându-le ochii cu vr'o însușire rea pe care o au. Adevăruri sânt vorbele: »Cal verde și Sârb cuminte«. »Dedu Ivan«. »Dăb nas lui Ivan că se suie pe divan«. »Rusul când îți intră în casă, c'un ochiu e laicoane și cu altul pe sub laviță«. »Ovreeul până nu te înșală nu mânâncă«. »Țiganul la mal se îneacă« și »Țiganul ajuns împărat, întâi pe tată-său l-a spânzurat«. »Drept ca Neamțul« sau »Unde pune Neamțul mâna, își ia D-zeu mila«. »Turcul te bate, Turcul te judecă«, și »Cum e Turcul așa și pistolul«, și câte altele.

De altă parte, însușiri bune, vrednice. Felul cum țin Ovreeii unii cu alții nu-l au alte popoare într'ășa de mare măsură. Darul Italianilor de a fi cântăreți nu-l au alte popoare. Dar chiar și talentul Țiganilor de a cânta cu vioara, este o însușire specifică a neamului și au o deosebită însușire: să joace și să cânte.

Turcului îi place să se uite cum joacă alții, dar el nu joacă nici odată. Nici de cântat nu cântă Turcul, mai bine stă cu ochii țintiți și tace. Englezii vorbesc puțin, Ovreeii unde se întâlnesc doi fac Târgul-cucului.

Înșuirile neamurilor li s'arată până și în chipul feții lor. Apoi, fiecare neam e însemnat de D-zeu trupește, într'un fel ori altul. Când a zis Eminescu »Bulgăroi cu ceafă groasă, Grecotei cu nas subțire«, n'a zis-o numai așa, că i-a venit bine în vers, ci a arătat o însușire a acestor neamuri. Pe stradă poți cunoaște nu numai după portul hainelor, ori al barbei și al părului, pe un străin, ci și după forma capului, după nas,

după dinți, ochi, după picioare. Ovreeii au nasul strâmb, încovoiat, buza de jos groază, și picioarele strimbe; părul roșu și foarte adesea creț. Și pistruiile sânt ale lor; tot așa boalele de ochi. Englezii au dinții lați și puternici; fața lungă și picioarele lungi; boala lor e spleen (boala urinului), un fel de plictiseală cum n'o au alte neamuri.

Un lucru așa de nimic e portul părului și al barbei, și ce lucru mare pentru felurite neamuri. Ungurul nu pune preț pe barbă, dar mustățile nu și le-ar da pentru o lume. Cu cât le are mai lungi, de le'noadă pe după cap, cu atâta e Ungurul mai fercheș. Alte neamuri n'au asta. Dimpotrivă Turcul nu se uită la mustăți, iar de părul capului nici nu-i pasă, de aceea și-l rade, însă barba e lucru sfânt. Turcul jură pe barbă, și nu-și poate arăta altfel măhnire mare decât tunzându-și barba. Rusului nu-i pasă nici de păr, nici de barbă, nici de mustăți; le lasă să crească cum vreau, și nici pieptene, nici brici, nici foarfeci nu pune pe ele. Bulgarii nu poartă barbă, Ovreeii o poartă ca și Turcii. Perciuni au numai ei. Românii poartă plete, ca și Rușii; un Neamț, ori un Francez cu plete ar fi de risul lumii.

Câte obiceiuri de acestea nu deosebesc neamurile! Câtă deosebire între felul cum joacă Rușii, Sărbii, Bulgarii și noi Românii de-oparte, și Francezii, Germanii, Englezii de altă parte. Celor dinții le place să bată pământul, tîropotind, cu mișcări repezi și aprinse; celor din urmă să se învârtescă împrejurul lor în *vals* și *staer* de-al lor, mai liniștit. Cei dinții joacă horă, ori cu femei ori numai bărbații singuri; cei din urmă joacă tot părechi răslețe, și li-e cu neputință să joace numai bărbații singuri. Ovreeii la ale lor, joacă și mai poznaș: bărbații singuri, și femeile singure.

Apoi felul cum se îmbracă! Ce-ar fi un Neamț cu opinci și cu cămașă oltenească, ori un Oltean cu caftan ovreesc în spate și cu perciuni!

Acum, căutați și D-Voastră însușiri și obiceiuri de-ale neamului nostru și alăturați-le cu ale altor neamuri, ca să vedeți întru cât ni se potrivește firea cu a unui neam ori cu a altuia! Întru toate cu a nici unuia. Dacă ne potrivim cu unii la joc, nu ne potrivim la portul hainelor, ori al părului și al barbei; nu ne potrivim la obiceiurile apucate din bătrîni, nu ne potrivim la suflet și la minte, nu ne potrivim la fire.

Multe însușiri și obiceiuri sânt moștenite dela părinți: întru acelea ne vom potrivi cu frații noștri, cu neamurile de-un sânge. Altele sânt învățate sau »apucate« cu vremea: întru acestea ne vom potrivi mai mult ori mai puțin cu vecinii noștri, și fiindcă noi din nenorocire am avut vecini tot neamuri de alt sânge, ele vor fi cam la tel cu ale acestor popoare. Atâta numai. Deci noi Românii nu sântem de-o ființă cu nici unul dintre popoarele vecine, iar firea numai întru atâta ni se aseamănă, întru cât prin scurgerea vremilor am apucat câte ceva dela ei, cum au apucat fără îndoială și ei dela noi.

George Coșbuc.

Fetiță cu cofa plină.

Leac ieftin în contra reumei.

Bozul (Attichkraut) *ciumăfaia* (Stechapfel) și *roinița* (Bienenkraut), acestea trei ierburi sânt cel mai bun leac în contra boalei cumplite, ce se chiamă *reumă* sau *reumatism* sau »*de dînsele*« — cum îi zic oamenii noștri. Deci cine pătimeste de această boală, n'are să facă nimic alta, decât să sape cele trei ierburi cu rădăcină cu tot, așa cum le află, să curățească bine lutul de pe rădăcini, nespălându-le, să dumice fiecare iarbă dela rădăcină până la vârf deosebit în o grămadă și cu trei grămezi tot una de mari de boz, ciumăfaie și roiniță, cumpenite pe un cântar, să umple o oală de tinichea, să toarne în ea apă, s'o acopere bine cu un pocris și s'o puie la foc să clocotească atâta, până ce uncropul scoate toată zama din ierburi. Zama se strecură apoi într'un răvar sau strachină mare, dar cu băgare de samă, de aburul cel veninos al *ciumăfaiei*, și strachina cu abur se pune subt un scaun bortit de trestie. Cel bolnav se desbracă de hainele sale, se îmbracă cu vre-o două, trei fuste femeiești, ce i se înfășură bine la grumaz, ca să nu-i pătrundă de fel aburul la față, și se pune gol pe scaunul de trestie, pe când fustele acopăr scaunul și trupul lui din toate părțile până la pământ sau la podeală. Va să zică bolnavul se scaldă în aburii ce ies din zama pusă în strachină și, ca să fie aburii aceia ferbinți, cineva tot bagă

în zamă, pe subt fustele pomenite, pietre înferbântate în foc, după cât e de lipsă. Ca să nu-l opăriască pe bolnav stropii, ce țignesc din zamă la băgarea pietrelor înferbântate în ea, el trebuie să-și ție picioarele pe un scăunaș pus înaintea scaunului de trestie, și în tot timpul aburitului e bine să se frece cu o petecă vârtoasă de câlți mai ales pe acelea părți ale trupului, unde are mai mari dureri de reumă. Când bolnavul nu mai poate suferi ferbințiala aburului și i-a asudat și tot capul, măcar că nu e de fel atins de aburi, atunci se desbracă de fuste, se învâlește într'o prostire curată, se culcă în pat și se acopere cu cojoace, ca să asude din nou, iar după asudarea zdravănă, se recorește pe încetul, se îmbracă în hainele sale și își caută de treabă. Potrivit e a se face astfel de băi de aburi, mai ales pe timpul verii, într'o odaie cu fereasta deschisă, pe care aburii cei vătămători sănătății ies pe fereastă afară. Se înțelege că băile se repetesc atâta timp, până ce bolnavul nu mai simțeste nici o durere.

Contra reumei în cap și în deobște a tuturor durerilor de cap, pricinuite de răceli, nimic nu ajută așa de iute ca untul de lemn curat, ce se folosește la mâncări. *Vă sfătuim deci cu tot adinsul pe toți, câți pătimiti de dureri de cap, pricinuite de reumă sau de răceli, să înferbântați sara, înainte de culcat, unt de lemn în o tigaie curată, să vă frecați cu o petecă vârtoasă de câlți, muiată în acel unt de lemn, cât veți pute suferi de ferbinte peste tot capul, prin păr, pe față, pe grumaz, să vă îmbrobodiți apoi cu o basma, ca să nu păteze perina, și a doua zi cu bună samă veți mulțami lui Dumnezeu pentru marea ușurare ce veți sumți-o.*

Cum se vindecă albeața.

Dacă pică ceva în ochi, ori dacă ochii sî pălesc cu ceva și încep a lăcrima mai mult timp, ori dacă cineva are durere mare de cap, cum se întâmplă bunăoară la copiii ce au *rofie* care se lățește și pe trup, atunci începe a se face în lumina ochilor o *pată albă* ca un fir de sămânță de cânepă și *pata aceea* se chiamă *albeața*. Se înțelege că lăsându-se pata să tot crească, ea acopere pe încetul tot ochiul și omul orbește. De aceea cum se ivește pata cea albă, iată ce trebuie de făcut:

Se pun la fript patru ouă proaspete de găină până ce se învârtoșază, apoi se taie de-a curmezișul cu coajă cu tot și gălbănușul se scoate afară așa, ca să nu rămăe de fel pe albuș. In locul gălbănușului se împlu jumătățile de ou cu fărături de zahar alb și curat, în fiecare jumătate de ou se mai pun câte 5 fire de cuișoare, apoi toate jumătățile se bagă cu coajă în spuză de cărbuni ca să se prăjiască încet, până ce din albuș, din firele de cuișoare, și din zaharul, ce se topește, se fac un oloi galbăn ca untul de lemn. Oloiul acela se scurge într'un păhar curat de sticlă, se lasă să se răcoriască și se ține acoperit. El este leacul pentru albeață, ce i se dă bolnavului de 3 ori pe zi, dimineața, la amiază și sara și anume așa: Bolnavul de albeață trebuie să se culce cu fața în sus, și altul cineva întinge degetul cel mic, dela mâna dreaptă, spălat și curat în oloi și îi picură bolnavului în ochiul deschis un picuș mare tocmai pe pata albeței. Ori cât de mare durere ar simți bolnavul, el să nu închidă atunci ochiul, ci numai decât să-l ție deschis cel puțin $\frac{1}{2}$ de oară și să se ferească de lumină și de foc tot timpul, cât i se dă acest leac. Cel ce scrie acest recept, a văzut singur cu ochii săi, cum o preoteasă — Dumnezeu s'o ierte, că acuma e moartă — a vindecat în scurt timp pe o fată ce pătimia de albeață.

Poezii populare.

Foaie verde liliac
 De trei ani de când eu zac
 Mi-a crescut iarba la cap,
 Și n'am frați să mi-o cosiască,
 Nici surori să mi-o plivească,
 Nici părinți ca să-mi vorbiască,
 Iarba să mi-o căpițiască.
 C'am năimit-o de cosit
 Să nu mor înădușit;
 Și-am năimit-o de-adunat
 Ca să nu mor supărat;
 Și-am năimit de căpițit,
 Să nu mor tare scârbit;
 Că foaie verde liliac
 Mare-i lumea, eu nu 'ncap,
 Și nimică nu li fac.
 Păbărelul nu li-l beu
 Nici mândrele nu li ieu.

Prin prejurul casei mele
 Stau cuiburi de rîndunele,
 Dar nu-s cuiburi cu rîndunele,
 Ci-s dușmanii casei mele.
 Că dușmanu de devale
 El stă casa să-mi prevăle.
 Și vai de mine! Moartea-mi vine
 La dușmani le pare bine,
 Da și eu nu vreau să mor
 Să li fac pe chefu lor.
 Haideti copilași cu toți,
 Și voi pune după masă;
 Poate moartea s'a'ndura
 Dintre voi nu m'a lua
 C'am o casă de copii
 Și-i plină de dătorii.
 — Tu cu aceea fă ce știi,
 Da cu mine ai să vii;

Tu cu aceea fă ce v'rai,
Și cu mine așiși hai!

*

În vârful nucului
Cântă puiul cucului,
Și-așa cântă de frumos
Că pică frunza pe jos.
Și-așa cântă de cu drag
Să strînge frunza șirag;
Și-așa plînge de cu jale
Să strînge frunza mărgele.

*

Foaie verde, măraraș,
Dragu maicii Vălenaș
Murg negru și-a 'călecat
Și la mândre c'a plecat.
Măndrele când l'au zărit.
Înainte i-au eșit.
Una poarta-i deschidea,
Una murgu-i priponea,
Alta 'n casă că'l poțtea
După masă-l așeza.
Și pe masă, că-i punea
Găini fripte, untuite
Pe de asupra rumenite,
Pe dinuntru otrăvite.
Vălenaș numa-a gustat,
Dela inimă-a oftat,
Murg negru și-a 'ncălecat,
Și la maică-sa a plecat,
Da măicuța l'a întrebat,
— Dragul, maicii Vălenaș,
De ce ești așa scârbit,
Ori din bani ai cheltuit,
Ori murgu ți-a poticnit.
— Eu din bani n'am cheltuit,
Murgu nu mi-a poticnit,
Dar mândrele m'au gătit.
Du-te, maică, du-te, dragă,
Du-te 'n târg la clopotar,
Ca să tragă clopotele,
Să răsune văile,
Să se strîngă neamurile.
Când era la miez de noapte,
Vălenaș trăgea de moarte;
Când era la cântători,
Vălenaș în scaldători;

Când era la ziușoară
Vălenaș sub pânzișoară.
Șapte clopote-i trăgea,
Șapte mândre il bocea
Cum mi-l bocea cea mai mare
Cu păr galben pe spinare;
Cum mi-l bocea cea mijlocie
Cu rochița vișinie
Cum mi-l bocea cea mai mică
Cu ochii de rîndunică.
Iar măicuța din gură grăia;
Tăceți mândre de cântat,
Că voi pe dânsul l'ați mâncat,
Că voi nu v'ați 'nvoit
Și pe el l'ați otrăvit.
Sus pe cruce cântă-un cuc
Pe Vălenaș la groapă-l duc;
Pe cruce cucu cânta,
Pe Vălenaș il îngropa.

*

Foaie verde bradovesc,
De când mândră te iubesc,
Eu n'am chip să hodinesc,
Ci tot string pernuța,
În chip că ești Dumniata,
C'ășa am fost noi doi de dragi
Ca doi strugurei de fragi.
Și-așa-am fost noi de iubiți
Ca doi vișini înfloriți,
La fântână cu-apă rece,
Cine a trece să se plece
Să beie apușoară rece.
Să beie și să vorbească
Pe noi să ne pomenească.
Știi tu mândră de-amu 'n an
Că noi dintr'un măr mușcam,
Și din dragostele noastre
Că răsar doi pomi pe coaste.
Când ni-a fostu de trăit,
Atuncia ne-am despărțit.
Și-auzi mândră cucu cântă
Nu cântă să ne iubim,
Cântă să ne despărțim.
Foaie verde foi de nuc
Pentru tine mă usuc.
Tu cânti cuce prin pădure
Și cânti cu glas subțire
Pentru a noastră despărțire.

Străină-s, maică, străină
 Ca ș'o floare din grădină,
 Dar ș'o floare nu-i străină
 Are foi și rădăcină.
 Pe de-asupra casei mele
 Sboară două rîndunele,
 Acele nu-s rîndunele,
 Ci două surori de-a mele.
 Una sboară și se duce,
 Alta pică jos și plînge:
 »Așteaptă-mă sorioară
 »Pân' mi-or crește aripioare,

»Aripioare de argint,
 »Să sburăm pe sub pământ
 »La măicuța la mormânt,
 »Să ne jăluim nămuței
 »Că tătutuța s'o 'nsurat
 »Rea mămuță ne-o luat.
 Ne poartă din târg în târg
 Ca cioara din vârf în vârf;
 Ne poartă din sat în sat
 Ca cioara din gard în gard».

Culese de d-na Elena M.

E. Maximovici. — Secerătoa rea.

*Frunză verde de sulcină
 Am drăguț ca o lumină.
 Frunză verde calapăr
 Am drăguț un domnișor.
 Nici nu-i mic și nici nu-i mare
 Dară cine-l vede moare,*

*Căci și eu când l-am văzut
 Tot cu moartea m'am trudit
 Până ce l-am dobândit.
 Pe el e cămeșa albă
 La grumaz năframă neagră
 Și gurița lui mi-e dragă...*

Cele 10 porunci ale limbii.

Fruntașii poporului din Belgia, pentru ca să întărească între Belgieni dragostea de limba lor, au răspândit în popor următoarele zece porunci, cari se potrivesc de minune și pentru noi Români :

1. Gândeți-vă, că în toată viața trebuie să dați locul întâi limbii noastre strămoșești.

2. Vorbiți în limba voastră acasă, cu ai voștri, cu prietenii și cu ori cine, *chiar și în fața străinului*, căci se cade ca străinul să-ți învețe limba ta, nu tu pe a lui.

3. Creșteți pe copiii voștri în limba voastră, și învățați mai ales pe fete să vorbească și să iubească limba maicii lor.

4. Feriți-vă de **școlile străinilor**, căci numai așa veți lucra înțelepțește.

5. Cumpărați numai cărți și gazete scrise în limba voastră, căci așa veți scăpa de potopul străinilor.

6. La orice petrecere ca și în saloane, vorbiți numai în limba voastră, dar vorbiți-o frumos.

7. Ori-cui aveți de scris, scrieți-i în limba voastră.

8. Dacă porunciți marfă în străinătate, scrieți în limba voastră, căci **câștigul** deschide urechile și ascute limba.

9. Dați mărfurilor numiri numai în limba voastră, și

10. Toate incipțiile prăvăliilor cât și cele de pe mărfuri faceți-le numai în limba voastră, căci numai atunci îi veți birui pe străini.

Notă. În Cernăuț, unde sânt atâția străini și unde ești ispitit la tot pasul să vorbești nemțește sau rusește, au hotărît Domnișoarele Române să se adune cât mai des la un loc, ca să se deprindă a vorbi frumos românește și în școală și pe drum și la baluri, disprețuind orice alte limbi străine cari nu-s așa de frumoase ca a noastră. E o hotărîre vrednică de toată lauda și încurajarea, și am dori să auzim că s'au înființat și prin alte orașe românești astfel de societăți. D-zeu să li ajute!!

Un portret alui Isus Hristos.

În biserica sfântului Vartolomeu din Genua, un oraș din Italia, se află un portret alui Isus Hristos. Portretul e încuiat cu șese chei, păstrate de cele șese familii fruntașe din Genua. În două zile pe an poate lumea să vadă adevăratul chip al Mântuitorului.

Mulți se îndoiau ori de acest portret este adevărat, dar în timpul din urmă preotul francez Gaffre a aflat în Egipt un document de mare însemnătate care spulberă ori ce îndoială. E vorba de un pergament de piele de gazelă, pe care pergament un scriitor grec de pe la anul 600 după Hristos povestește toată istoria acestui portret, făcut la porunca lui **Abgar cel drept**, regele Edessei. Iată istoria aceasta tălmăcită vorbă cu vorbă din limba grecească :

Abgar, rege toparc al orașului Edessa, cătră Isus om bun și doctor, ivit în Ierusalim, salutare :

Am auzit vorbindu-se de tine și de tămăduirile tale și anume că fără doctorii și nici ierburi, tu faci minuni și că dintr'o singură vorbă, tu dai orbilor vederea, ologilor picioarele, surzilor auzul ; că alungi diavoliu spurcați și că vindeci pe cei cari suferă de rele fără vindecare, și că o femeie căreia îi tot curgea sângele de ani de zile, s'a făcut bine atingându-te numai, și că înviezi morții ; și auzind aceste lucruri cari te privesc o Doamne, am găsit în inima mea că tu ești sau însuș Dumnezeu, tu care împlinești aceste lucruri, sau fiul lui Dumnezeu, coborît din cer ca să împlinești aceste lucruri, și de aceea, te poftesc și te rog prin această scrisoare și prin ale mele rugămînți să binevoiești și să vii până la mine, ca să mă vindeci de boala care sufăr, și să faci pentru orașul meu un farmec, ca nici unul din dușmanii mei să nu-l poată lua și nici nimici. Mi s'a mai vestit că Jidovii sânt întăritați împotriva ta și că vor să te omoare Eu am o casă mică și curățică : vino, căci ne ajunge ea la amândoi ! . . .

Fii binevenit, poruncește, o Doamne, Dumnezeul meu !

Isus răspunde prin următoarea scrisoare, trimisă prin Ananias, solul lui Abgar.

»Ești fericit, o Abgar, ca și orașul tău, care se numește Edessa ; ești fericit, că tu ai crezut în mine, cu toate că nu m'ai văzut, și sănătatea îți va fi dăruită pentru totdeauna. Intrucât privește venirea mea la tine, trebuie să-mi împlinesc întreaga însărcinare cu care am fost trimis și dupăce o voi fi îndeplinit, să mă înalț spre tatăl meu, cel care m'a trimis. Apoi, voi trimite unul din ucenicii mei, numit Tadeu sau Toma, care te va tămădui de boala ta și-ți va da vieață vecinică și va face rugăciuni pentru orașul tău, ca să nu ți-l poată lua nici unul din dușmanii tăi în vecii vecilor. Amin. Căci eu am lăsat cerul și m'am coborît pe

pământ ca să scap neamul omenesc, și am luat trupul feciorelnic ca să șterg păcatul raiului pierdut de Adam, și m'am umilit pe nime — ca să vă înalț pe voi.»

Fericit de primirea acestei scrisori, Abgar trimise un alt sol, pictor vestit, care să facă portretul „omului bun și doctorului ivit în Ierusalim“.

— Omule, tu ești un vânzător! l-a întâmpinat Isus pe pictor.

— Nu sânt un vânzător, — răspunse acesta, ci sânt trimisul lui Abgar, troparul din Edessa, dornic să vadă chipul lui Isus și să-l ia cu sine pe pânză! . . .

Ce-i nou în lume ?

Isprăvi jidovești.

În săptămâna Patimilor a mers profesorul dela Universitatea din Viena, Dr. Feilbogen dimpreună cu două femei în capela Sixtină din Roma, ca să vadă cum se împărtășesc creștinii. Sfânta comunicătură o împărția însuși Papa, care la catolici e capul bisericii. Venindu-i și lui Feilbogen rîndul, a fost nevoit de ochii lumii să iee dimpreună cu cele două femei, neamuri de-a lui, sfânta comunicătură. Dar îndată ce au luat-o în gură, au stopit-o în basma, pentru că el era jidan. Ce-i de față l-au văzut și de n'ar fi fost preoții, poporul i-ar fi sfâșiat. Iată cum își bat Jidanii joc și de lucrurile cele mai sfinte ale creștinilor! Batjocura asta i-a scârbit strașnic pe toți creștinii, iar ca pedeapsă profesorul Feil-

bogen a fost scos din slujbă. În timpul din urmă i-au trimes Papei telegrame mai toți regii și împărații, între cari și Maiestatea Sa Împăratul nostru, spuindu-i că sânt adânc măhnuiți din pricina batjocurii ce a suferit-o Papa și întreaga biserică creștină. Gazetle ni aduc știrea, că Jidanii din Praga și Viena au strins sume mari de bani, ca să-i deie pângăritoriului Feilbogen, ca despăgubire pentru pierderea slujbei de profesor.

O altă ispravă jidovească!

În orașul străvechiu Roma din Italia, care-i leagănul neamului românesc, pentru că de-acolo ne tragem spița noi Români, a ajuns în ăst an primar un jidan cu numele Nathan. Prima lui ispravă a fost, că a cerut să se scoată învățământul religiunii din școlile populare. Iată cum grăbesc aceste vipere peirea creștinismului Jidanii!!

Cruzime jidovească!

Luni în 4 Mai trecea pe lângă Direcția de Poliție din Cernăuț o trăsură cu 3 jidani. De-odată opresc și din trăsură scoboară 2 vițeii vii pe cari i-au scos de sub o grămadă de cotrențe. Oamenii au băgat de seamă că Jidovii au șezut pe cei doi vițeii, cari erau așa de stâlciți de nu mai puteau să se ție pe picioare. Poliția i-a închis pe tustrei!!

Serbările din Viena.

În anul acesta împlinește Maiestatea Sa Împăratul nostru Francisc Iosif I. 60 ani de domnie și cu prilejul acesta s'au făcut și se vor face încă mari serbări în Viena. Pela mijlocul lunii lui Iunie vor fi reprezentate acolo toate popoarele împărăției îmbrăcate în portul lor național. Și din Bucovina vor pleca vr'o 200 Români sub conducerea D-lor Ipolit Calinescu, consilier, Iancu Nistor, profesor și Eugen Maximovici, pictor (zugrav). Vor fi de tață femei, bărbați și copii în haine de serbătoare și de lucru, aleși din toate ținuturile Bucovinei Drumul, găzduirea și mâncarea pe vreme de 10 zile le va plăti împărăția și țara. Numai acei ce sânt aleși, de cătră conducători, nu fiecare va putea merge la Viena.

Mortea unui vânător de lupi.

Bătrânul Dumitru Costau din Bistrița era cunoscut în întreg districtul ca vestit vânător de lupi. Primăvara o petrecea prin munți, scoțând din vizunii puii de lupi, pe cari îi ucidea. Dar dăunăzi a căzut singur pradă lupilor. S'a aflat la el un notiț, în care era scris că în vreme de 30 de ani a ucis 285 lupi.

Cum vorbesc mâțele.

Intr'un sat din Bohemia s'a întâmplat următorul lucru: O văduvă spune veciniilor, că are o mătă minunată, care vorbește. Vă puteți închipui, că a doua zi tot satul a fost acolo. Ce au văzut? Pe o laiță acoperită cu un lăicer lung și gros sta o mătă mare și grasă, cu un păr cenușiu de toată frumusețea.

»Ce vrei să mânânci?» întrebă stăpâna casei.

»Friptură și lapte«, răspunse o voce subțire, care nu părea omenească.

»Vină încoace«, zise iar stăpâna.

»Nu vreau, stau bine aici«.

»N'am friptură, n'am lapte; am numai pâne«.

»Pâne! Să-mi dai pâne! Fugi dinaintea mea, că te mânânc pe tine!«
Groaznic!... Toți cei de față ieșirea afară, gândind că mâța-i turbată. Acuma venea lume de pe lume să vadă mâța, iar văduva cerea plată pentru asta. Poliția însă, afurisita de poliție!... n'are de lucru?... Cercetează și află că sub laiță era un nepot al văduvei, care vorbea în numele mâței. Acum femeea și copilul sânt la închisoare.

Știți acuma, cum vorbesc mâțele în ziua de azi!?!

Poșta „Deșteptării“.

D-lui Ioan D. Tarniția, în Reteag, Ungaria. »Istoria lumii« de Dr. Th. B. Welter, tradusă în românește de dl păr. C. Morariu, are numai 3 părți. D-Ta ai partea I. și II., iar a III. o poți căpăta dela »Societatea tipografică bucovineană« cu prețul de 1 cor., afară de porto. Tomurile de care vorbești, nu-s altă ceva, decât singuratecile broșuri ce au apărut pe rând în bibliot. foaștelor politice »Deșteptarea«.

Abonaților noștri dela țeară cari n'au primit unele numere a gazetei noastre, li răspundem și pe această cale, că numai atunci li vom trimite din nou alte numere, când ne vor înștiința îndată ce au văzut acele numere din »Deșt.« la alții, ca să putem întreba la poștă, ce-i și cum. De altfel am aflat, că sânt unii Domni neprieteni prin felurite sate, cari opresc trimeterea foii noastre pe la abonați.

Din Chipurile și tablourile din acest număr al »Deșt.« sânt unele de dl Eugen Maximovici, unul din cei mai buni și mai de seamă pictori români din Bucovina, iar celelalte trei sânt proprietatea d-lui Eugen Nesciuc. Li mulțămim din inimă amânduror D-lor și pe această cale pentru bunăvoința D-Sale că ne-au împrumutat aceste clișee pentru înfrumusețarea gazetei noastre.

Domnii cari au rămas înapoi cu plata abonamentului la „Deșteptarea“, neplătind de loc banii sau numai o parte dintr'înșii, sânt rugați să ni-i trimată îndată, căci li-am trimis în acest număr și mandat postal tipărit gata. De altfel vor avea neplăceri cu noi. Adresa noastră este : Administrația gazetei „Deșteptarea“, Cernăuți, piața principală No 3.